

Sygnatura akt I C 951/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ZAOCZNY

K., dnia 19-06-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 19-06-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa GetPro Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko A. P.

o zapłatę 2 694,08 zł

I. zasądza od pozwanej A. P. na rzecz powoda GetPro Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwotę 2.322,23 zł (dwa tysiące trzysta dwadzieścia dwa złote 23/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10.10.2017 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. rozdziela stosunkowo koszty procesu i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 873,00 zł,

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

Sygn. akt I C 951/18

UZASADNIENIE

wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 19 czerwca 2018r.

Powód GetPro Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. pozwem wniesionym w dniu 10.10.2017r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagał się zasądzenia od pozwanej A. P. kwoty 2.694,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż w dniu 26.04.2016r. pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w O. umowę pożyczki, na podstawie której zostały udostępnione pozwanej środki pieniężne. Pozwana nie wywiązała się z obowiązku zwrotu pożyczki wraz z kosztami udzielenia pożyczki w terminie uzgodnionym w umowie. Powód swoją legitymację procesową wywodzi z zawartej z poprzednim wierzycielem pozwanej umowy przelewu wierzytelności z dnia 08.09.2017r. Jednocześnie powód wyjaśnił, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się:

- niespłacona należność główna w kwocie 2.000 zł,

- koszty udzielenia pożyczki w kwocie 331,16 zł,

- odsetki za opóźnienie naliczone od obu ww. należności za okres od dnia 16.12.2016r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu tj. 2.10.2017r. w kwocie 362,92 zł.

Ponadto powód domaga się zasądzenia od pozwanej odsetek ustawowych za opóźnienie od całej kwoty należności głównej, od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 15.12.2017r. stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego w Kaliszu.

Pozwana A. P., mimo prawidłowego wezwania (przez awizo), nie stawiała się na pierwszą rozprawę, nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności ani też nie składała w sprawie wyjaśnień ustnie lub na piśmie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 26.04.2016r. pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w O. umowę pożyczki nr (...) w kwocie 2.000 zł. Pozwana zobowiązała się do dokonania zapłaty „całkowitej kwoty do zapłaty” w terminie spłaty wskazanym w harmonogramie. Całkowity koszt pożyczki miał wynosić 2.153,36 zł. Łącznie do zapłaty miało być: 4.153,36 zł. Termin spłaty „całkowitej kwoty do zapłaty” ustalono na dzień 26.04.2016r. Roczna rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 411,16 %. Pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty całkowitej kwoty do zapłaty w 12 ratach, płatnych w okresach miesięcznych. Wysokość rat oraz terminy zapłaty rat zostały zawarte w harmonogramie. Pozwanej wypłacono kwotę 2.000 zł tytułem udzielonej pożyczki.

Na koszty pożyczki składała: prowizja za udzielenie pożyczki- 500 zł, prowizja operacyjna- 450 zł.

(dowód: umowa pożyczki k. 18-20)

W dniu 08.09.2017r. pomiędzy (...) Spółką Akcyjną w O. a powodem została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności wskazanych w załączniku do umowy. Jako jedna z wierzytelności wymieniona była w załączniku wierzytelność mająca przysługiwać w stosunku do pozwanej na podstawie umowy pożyczki z dnia 26.04.2016r., której saldo zadłużenia wyniosło łącznie 2.673,52 zł, w tym kapitał-2.000 zł, odsetki od nieterminowo uregulowanych należności- 269,13 zł, pozostałe odsetki- 73,23 zł, opłaty i prowizje- 331,16 zł.

(dowód: wyciąg z ksiąg k. 15, załącznik do umowy cesji k.16)

W dniu 3.10.2017r. powód wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nr (...), z którego wynika, że powodowi przysługuje wymagalna wierzytelność wobec pozwanej z tytułu umowy o nr (...) w łącznej kwocie 2.694,08 zł, w tym:

- 2.000 zł tytułem kapitału,

- 362,92 zł z tytułu odsetek,

- 331,16 zł z tytułu kosztów.

(dowód: wyciąg k. 15)

Pismem z dnia 18.09.2017r. powód powiadomił pozwaną o przelewie wierzytelności przysługujących (...) S.A. w O. od pozwanej z tytułu umowy pożyczki z dnia 26.04.2016r.

(dowód: pismo k.17)

Wysokość skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanych od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 2.000 zł od dnia 16.12.2016r. do dnia poprzedzającego złożenie pozwu wynosi 111,23 zł.

(por. internetowy kalkulator odsetek ustawowych za opóźnienie)

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, które nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlega uwzględnieniu w części tj. co do kwoty 2.322,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10.10.2017r. do dnia zapłaty.

Jest to suma niespłaconego kapitału: 2.000 zł, skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w wysokości 111,23 zł naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału 2.000 zł od dnia 16.12.2016r. do dnia poprzedzającego złożenie pozwu oraz prowizji: 211 zł (10 % z sumy kwoty kapitału i należnych odsetek w wysokości łącznej 2.111,23 zł).

Nie budzi wątpliwości, że strony zawarły umowę pożyczki oraz to, że pozwana tej pożyczki nie spłaciła. Zatem powodowi należy się zwrot kwoty niespłaconego kapitału, skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie zaliczanych od niespłaconego kapitału oraz prowizja w wysokości 10% sumy niespłaconego kapitału i odsetek.

Pozwany został obciążony prowizją za udzielenie pożyczki w wysokość 500 zł i prowizją operacyjną w wysokości 450 zł, a więc łącznie prowizja wynosiła 950 zł.

Należy zwrócić uwagę na stosunek kwoty udzielonej faktycznie pożyczki – 2.000 zł do żądanej przez powoda prowizji, albowiem prowizja ta stanowi prawie 48 % wypłaconej pozwanej kwoty pożyczki.

Z uwagi na powyższe, ustalenie prowizji w łącznej wysokości 950 zł zawarte w umowie, Sąd uznał za niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

W myśl powołanego powyżej przepisu postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Powód nie wykazał, że treść umowy w zakresie prowizji za udzielenie pożyczki czy prowizji operacyjnej była indywidualnie uzgodniona przez powoda z pozwaną. Poza tym, postanowienia te nie dotyczą także głównych świadczeń stron umowy.

W ocenie Sądu ustalanie prowizji w tak dużej wysokości, jak powoływał to powód, ma charakter klauzuli abuzywnej. Czynności związane z przygotowaniem umowy pożyczki nie generują kosztów w takiej wysokości; jest to kwota rażąco wygórowana, która wiąże się z uzyskaniem dodatkowego wynagrodzenia za świadczone usługi od konsumenta. Przedmiotowy zapis wzorca umowy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i jednocześnie narusza rażąco jego interesy. Rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom (w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego) oznacza

tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku.

Należy także podkreślić, iż postanowienia wzorców umownych o treści tożsamej z klauzulami analizowanymi na gruncie niniejszej sprawy zostały już wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Jest oczywistym, że pożyczkodawca poniósł określone koszty związane z przygotowaniem, obsługą i windykacją przedmiotowej umowy.

W ocenie Sądu koszty te nie mogą być jednak wyższe niż 10 % z sumy kwoty niespłaconej pożyczki 2.000 zł i ustalonych odsetek 111,23 zł tj. z kwoty 2.111,23 zł. Przyjęcie kosztów w takiej wysokości nie narusza interesów konsumenta i uwzględnia zasady dobrych obyczajów, przywracając proporcję praw i obowiązków stron umowy. Pomocniczym kryterium dla przyjęcia takiej a nie innej przysługującej pożyczkodawcy kwoty z tytułu prowizji i opłat windykacyjnych jest zapis zawarty w art. 7a nieobowiązującej już ustawy z dnia 20 lipca 2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081, z późn. zm.).

Należy zauważyć, że zawarcie

z pozwaną umowy pożyczki nastąpiło po wejściu w życie przepisu art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1528), który został wprowadzony mocą art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r.

o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2015 r. poz. 1357) i obowiązuje od dnia 11 marca 2016 r., a który ustanowił, ponownie, maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu.

Nie oznacza to jednak, że możliwość obciążenia pożyczkobiorcy przedmiotowymi kosztami nie podlegała w związku z tym żadnym ograniczeniom, właśnie z uwagi na regulację przewidzianą w przepisach art. 385¹ § 1 i następnie k.c. (zob. wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 26.02.2018r., sygn. akt II Ca 5/18, niepubl. oraz z 24.04.2018 r. II Ca 214/18, niepubl.).

Ponadto przedmiotowa regulacja nie wyłącza ogólnych zasad procesu, a mianowicie konieczności wykazania żądania. Powód nie udowodnił, iż poniósł jakiegokolwiek koszty udzielenia przedmiotowej pożyczki. Sam fakt zawarcia w umowie zapisu, że prowizja, będąca jak należy przyjmować kosztem pożyczki, będzie wynosił określoną kwotę nie oznacza możliwości automatycznego powstania roszczenia o zapłatę tej kwoty. Niedopuszczalne jest bowiem aprioryczne przyjmowanie odpowiedzialności odszkodowawczej konsumenta (por. m.in. wyrok SN z 4.03.2010 r., w sprawie CSK 404/09).

Co więcej, zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Podkreślić należy, że w procesie cywilnym to strony mają obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co jest potwierdzeniem reguły z art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Konsekwencją regulacji ujętych w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. jest nie tylko obowiązek popierania wysuwanych twierdzeń stosownymi dowodami, ale przede wszystkim ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia dla strony, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96).

W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, iż powód musiałby udowodnić, iż faktycznie doszło do poniesienia tak wysokich kosztów przygotowania i obsługi umowy pożyczki jakich się domaga, czego jednak nie uczynił.

Dodać należy, iż bezczynność pozwanego nie zwalnia Sądu z obowiązku krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń pozwu. W razie następczących się wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda, Sąd przeprowadza z urzędu postępowanie dowodowe. Uznanie przez Sąd twierdzeń powoda za prawdziwe, nie zwalnia Sądu od obowiązku dokonania prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu, opartego na twierdzeniach, ze stanowiska prawa materialnego (por. SN z 15.09.1967 r., II CRN 175/67, OSN 1968, Nr 8-9, poz. 142, SN z 1999-03-31, I CKU 176/97, opubl: Prokuratura i Prawo rok 1999, Nr 9, poz. 30). Kontrola w tym przedmiocie powinna dotyczyć zwłaszcza tego, czy nie wchodzi w grę nadużycie prawa podmiotowego według art. 5 k.c. (por. Komentarz do k.p.c. pod redakcją K. Piaseckiego, tom I, Wydawnictwo Beck, Warszawa 1996, s 1033-1034).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej sumy orzeczono zgodnie z art. 481 i 482 § 1 k.c.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w pkt I i II wyroku.

O kosztach procesu w punkcie III wyroku orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

W skład kosztów wchodzi opłata sądowa od pozwu w kwocie 100,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900,00 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Na rzecz powoda zasądzono 86 % poniesionych przez niego kosztów procesu albowiem w takim zakresie proces wygrał.

SSR Katarzyna Porada – Łaska